

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากชุดการสอนเมโลเดียน
ระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
โรงเรียนเมืองนครราชสีมา

4

A STUDY OF ACHIEVEMENT FROM THE EARLY CHILDHOOD LEVEL MELODION
TEACHING SERIES BY USING ANIMAL PICTURE OF KINDERGARTEN 1 MUEANG

NAKHONRATCHASIMA SCHOOL

กฤตนันท์ ศักดิ์ศิริ*

รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยศ**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง ชลวิโรจน์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดการสอนเมโลเดียน ระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากชุดการสอนเมโลเดียน ระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการสอน แผนการสอน และสื่อประสม ใช้เวลาทั้งหมด 14 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยใช้แบบประเมินและแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.00/86.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to construct a music instructional package in melodeon teaching series by using animal picture for early childhood level, and 2) to evaluate a music instructional package efficiency. The sample group consisted of 30 kindergarten students in the Mueang Nakhonratchasima School.

The music instructional package includes four progress-tests and a post-test for evaluating the efficiency of the instructional package and the difference between pre-test and post-test scores was analyzed using student paired t-test. The package also contains a teaching guide, materials and 14 lesson plans (30 minutes each) in 5 weeks.

It was found that students averaged 82.00 for progress-tests and 86.17 for the post-test. These score were higher than the expected scores of 80/80. In addition, the achievement of post-test was higher than pre-test with statistically significant of 0.05.

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภูมิหลัง

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมประจำวันตามที่หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ ซึ่งกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะนี้ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลงหรือเครื่องดนตรีประกอบการเคลื่อนไหว ทั้งนี้ ครูควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมและฝึกฝนให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการปลูกฝังด้านพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งหากเด็กได้ทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของอวัยวะต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงการพัฒนาความสามารถด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและพัฒนาทักษะกลไกการทำงานของอวัยวะต่างๆ ซึ่งล้วนมีปัจจัยสำคัญมาจากความสามารถด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในวัยเด็กทั้งสิ้น (हरषा नललषलर, 2535 : 197) แต่เมื่อพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ยังกล่าวถึงการสอนดนตรีไม่มากนัก (ณรุทล สุลลลลลล, 2555 : 156) อีกทั้งในปัจจุบันโรงเรียนเมืองนครราชสีมายังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญการสอนดนตรีและขาดสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน จึงนับเป็นปัญหาที่ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านดนตรีได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การบรรเลงเครื่องดนตรีเมโลเดียนเป็นเป้าหมายในการสอนระดับปฐมวัย โดยนำภาพสัตว์แสดงแทนสัญลักษณ์ดนตรี ซึ่งเด็กจะสามารถเรียนรู้ เข้าใจได้ง่าย ตามหลักการเรียนรู้การทำความเข้าใจในเรื่องสัญลักษณ์ที่นักจิตวิทยาผู้หนึ่ง คือ บรูเนอร์ (Bruner) กล่าวไว้ (ยลวพล เดชลลล, 2542: 68) จากนั้นจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติผ่านทักษะการฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การเล่น การสร้างสรรค์ และการอ่าน ตามหลักของโคดัลย (Zoltán Kodály) ที่เน้นการขับร้องเป็นอย่างยิ่ง ตั้งแต่ในระยะแรกของการเรียนดนตรี และเมื่อผู้เรียนเริ่มมีเสียงอยู่ในตัวมากขึ้น การสอนจึงเริ่มผ่านมาสู่การเปลี่ยนเสียงที่ได้ยิน ได้ฟัง หรือได้ขับร้องเป็นสัญลักษณ์ในลักษณะของสัญลักษณ์ภาพ และเปลี่ยนเป็นภาษาดนตรีในที่สุด (พพพพพพ, 2550 :3) ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาชุดการสอนในระดับปฐมวัยให้มีความหลากหลาย และเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยต่อไป

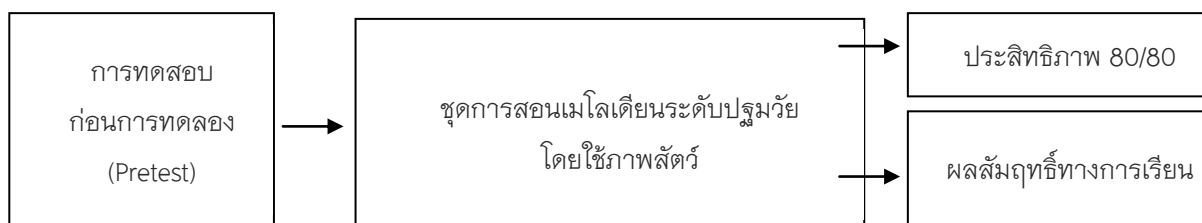
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว One Group Pretest-Posttest Design เป็นการทดลองที่มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง หลังการทดลอง 1 ครั้ง มีลักษณะดังนี้

	O_1	X	O_2
O_1	คือ การทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pretest)		
X	คือ การใช้นวัตกรรม (Treatment)		
O_2	คือ การทดสอบหลังจากทำการทดลอง (Posttest)		

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ด้วยชุดการสอนเมโลเดียน ระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 230 คน และเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. ชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัย โดยใช้ภาพสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการสอน แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสื่อประสม
 2. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีจากชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์
- ชุดการสอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ภาพสัตว์เป็นสัญลักษณ์ภาพแทนสัญลักษณ์ดนตรี (โน้ตดนตรี) โดยกำหนดภาพสัตว์ 5 ชนิด ที่ชื่อของสัตว์ดังกล่าวสามารถออกเสียงได้ใกล้เคียงกับระดับเสียงของโน้ตดนตรีทั้ง 5 เสียง และสัญลักษณ์แทนตัวหยุด ดังภาพต่อไปนี้

1. เสียงโต

อ่านออกเสียง “เต่า”

2. เสียงเร

อ่านออกเสียง “ปลา”

3. เสียงมี

อ่านออกเสียง “นก”

4. เสียงฟา

อ่านออกเสียง “ช้าง”

5. เสียงซอล

อ่านออกเสียง “ม้า”

6. ตัวหยุด

เงียบ ไม่ออกเสียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้ชุดการสอนแล้ว ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ตามแบบประเมินก่อนและหลังเรียนที่สร้างขึ้น
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยชุดการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง
3. หลังจากสอนด้วยชุดการสอนในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจดบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกในแต่ละกิจกรรมของนักเรียนด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมที่สร้างขึ้น
4. ในครั้งที่ 3, 6, 9 และ 12 มีกิจกรรมทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนระหว่างเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรี เรื่องลักษณะของเสียง ระดับเสียง จังหวะ และทักษะการเล่นเครื่องดนตรีเมโลเดียน โดยใช้แบบประเมินผลระหว่างเรียนที่สร้างขึ้น บันทึกการทดสอบดังกล่าว เพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. หลังจากเสร็จสิ้นการสอนทั้ง 14 ครั้งแล้ว มีกิจกรรมทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรี เรื่องลักษณะของเสียง ระดับเสียง จังหวะ และทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีเมโลเดียน โดยใช้แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่สร้างขึ้น บันทึกผลการทดสอบดังกล่าว เพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอนและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์

ตารางแสดงผลคะแนนระหว่างเรียน (E_1) ในครั้งที่ 3, 6, 9 และ 12

ครั้งที่	จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
ครั้งที่ 3	30	2.67	89.00
ครั้งที่ 6	30	2.33	77.67
ครั้งที่ 9	30	2.37	79.00
ครั้งที่ 12	30	2.47	82.33
ผลคะแนนประเมินระหว่างเรียน		2.46	82.00

จากตาราง แสดงผลคะแนนระหว่างเรียนในครั้งที่ 3, 6, 9 และ 12 พบว่าครั้งที่ 3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.67 คิดเป็นร้อยละ 89.00 ครั้งที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 2.33 คิดเป็นร้อยละ 77.67 ครั้งที่ 9 และ 12 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.37 และ 2.47 คิดเป็นร้อยละ 79.00 และ 82.33 ตามลำดับ ซึ่งผลคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน (E_1) จากการประเมินผลผู้เรียน ทั้ง 4 ครั้ง เท่ากับ 2.46 คิดเป็นร้อยละ 82.00

ตารางแสดงคะแนนการประเมินผลหลังเรียน (E_2)

ประเมินผลหลังเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
จุดประสงค์ที่ 1	30	2.77	92.33
จุดประสงค์ที่ 2	30	2.47	82.33
จุดประสงค์ที่ 3	30	2.53	84.33
จุดประสงค์ที่ 4	30	2.57	85.67
ผลคะแนนประเมินหลังเรียน		2.59	86.17

จากตาราง แสดงผลคะแนนการประเมินหลังเรียน พบว่า ในจุดประสงค์ที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.77 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 92.33 จุดประสงค์ที่ 2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.47 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.33 ในจุดประสงค์ที่ 3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.53 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.33 และจุดประสงค์ที่ 4 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 2.57 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.67

ซึ่งจากตารางทั้ง 2 ตารางดังกล่าวข้างต้น นักเรียนสามารถทำคะแนนในแบบทดสอบระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.00 และนักเรียนสามารถทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.17 ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.00/86.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชุดการสอนเมโลเดียนระดับปฐมวัยโดยใช้ภาพสัตว์ ตาราง

แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ในการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนประเมินก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเฉลี่ย 4 จุดประสงค์

	$\bar{X}$	S.D.	ค่าเฉลี่ย ของผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ยผลต่าง	t	Df	Sig
ก่อน	0.93	0.314	1.65	0.141	64.181*	29	0.000
หลัง	2.58	0.412					

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตาราง ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนประเมินก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเฉลี่ย 4 จุดประสงค์ พบว่า การทดสอบคะแนนของผู้เรียนมีคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเฉลี่ย 4 จุดประสงค์ เท่ากับ 0.93 คะแนน และมีคะแนนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเฉลี่ย 4 จุดประสงค์ เท่ากับ 2.58 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนประเมินทั้ง 2 ครั้ง พบว่า คะแนนประเมินหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดประสบการณ์ทางดนตรีที่สมบูรณ์ ทั้งระหว่างการใช้และหลังจากใช้ชุดการสอนนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมสำหรับพัฒนาศักยภาพทางดนตรีให้นักเรียนอย่างต่อเนื่องและเต็มตามศักยภาพต่อไป
2. ในการสอนดนตรีแก่เด็กในระดับปฐมวัย สิ่งที่ต้องคำนึงอย่างมากคือ การใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม โดยในแต่ละกิจกรรมไม่ควรใช้เวลานานเกินไป
3. การใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรเลือกใช้รูปการ์ตูนที่มีสีสันสดใส และมีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน
4. ควรขยายเวลาในการใช้ชุดการสอนและฝึกปฏิบัติซ้ำๆ บ่อยครั้ง เพื่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถทางดนตรีเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอดิชั่นเพรสโปรดักส์, 2545.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- พรพรรณ แก่นอำพรพรรณ. ชุดการสอนวิชาดนตรี สำหรับเด็กปฐมวัย เรื่องระดับเสียงและจังหวะ. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550.
- เยาวพา เดชะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม็ค, 2542.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. เรียนรู้...บูรณาการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2547.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.